

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת יסמין פרידמן
יוסף טייב
יוראי להב הרצנו

4150/25/פ

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון – צמצום בזבוז מזון שתוקפו עומד לפוג ברשתות הקמעונאות הגדולות), התשפ"ד–2023

הוספת סעיף 15א 1. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א–1981¹, אחרי סעיף 15 יבוא :

"מכירת מזון 15א. קמעונאי גדול כהגדרתו בחוק קידום התחרות שתוקפו עומד לפוג בהנחה בענף המזון, התשע"ד–2014², ימכור מוצר מזון המסומן לפי חוק זה בתאריך ייצור ובמועד תפוגה, שנותרה עוד עשירית מתקופת תוקפו הנספרת מיום הייצור המסומן ועד מועד התפוגה המסומן, בהנחה של לפחות 30% ממחירו המלא באותה החנות; קמעונאי גדול ימכור מוצרי מזון כאמור במתחם מיוחד שיקצה לכך בחנות, שאת גודלו ומיקומו יקבע השר בתקנות."

דברי הסבר

הדוח הלאומי לאובדן מזון ולהצולת מזון לשנת 2020 של ארגון "לקט ישראל" מציב בפנינו תמונה מדאיגה ועצובה על בזבוז מזון של כ-2.5 מיליון טונות, המהווים כ-35% מהיקף ייצור המזון המקומי בישראל, שמשמעותה הפסד כספי של כ-615 שקלים חדשים בכל חודש לכל משק בית בישראל. על מנת להקל את יוקר המחיה בישראל ולצמצם את כמויות המזון המבוזבז, על ממשלת ישראל לבצע מספר רב של צעדים בתחום המזון בכל שרשרת האספקה, החל מהחקלאים והיצרנים, דרך רשתות השיווק וההפצה ועד הצרכן עצמו. כיום, רוב הקמעונאים הגדולים מחזירים את המוצרים שעומד לפוג תוקפם ליצרן ומזדכים על

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

² ס"ח התשע"ד, עמ' 438.

מחיריהם. כך נוצר מצב שאין לאותן רשתות אינטרס למכור מוצרים שתוקפם עומד לפוג. מטרתה של הצעת החוק לעודד את הקמעונאים הגדולים למכור את מוצרי המזון שתוקפם עומד לפוג, מבלי שיפגעו כלכלית ממכירתם ואף יגדילו את מחזור עסקיהם בכך שיכניסו לחנויות לקוחות נוספים, בד בבד עם הוזלת יוקר המחיה לצרכן הישראלי וצמצום משמעותי בבזבוז המזון בישראל.

הצעת החוק מציעה לחייב קמעונאים גדולים, כהגדרתם בחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד–2014, להעמיד למכירה, בהנחה של 30% לפחות, כל מוצר מזון שנותרה עוד לפחות עשירית מתקופת תוקפו, מיום ייצורו ועד שיפוג תוקפו. כך למשל, מוצר שאורך חייו 20 ימים, יימכר בהנחה לפחות יומיים לפני שיפוג תוקפו ומוצר שאורך חייו 100 ימים יימכר בהנחה לפחות 10 ימים לפני שיפוג תוקפו. לפי המוצע, מוצרי מזון כאמור יוצעו למכירה במתחם מיוחד בחנות שאת גודלו ומיקומו יקבע שר הכלכלה והתעשייה בתקנות.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת יבגני סובה וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/3171 ; פ/25/243).

הצעת החוק זהה לפ/25/243 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ג בטבת התשפ"ד (25.12.2023)